

מבער למסות*

(שעורים בהסתכלות)

כבר אמרתי: החיים אינם אלא שורה ארוכה של הפתעות. כש'ופיע דאר-היום' נבאו לו ידיו' כי יותר משני שבועות לא יתקיים עתון זה— והנה עברו כמעט שתי שנים, וקו-בריאותו עודנו ביה טיב מאד. שום סמני שחפת לא נראו עדין בראתו, למרות הבדיקה המדויקת של מומחינו רחבי מפורסמים. ולא זה בלבד אלא, "החבורה" שהיא אחראית בעד הילד יצהובי זהה, שוקדת היטב על מימתו המפורסמה של נר אוסישקין: "אין לך דבר העומד בפני הרצון, ותצליח לעשות מחברתה תעשיה עברית במלוא טובן המלה. אכן צדקו האומרים שבילידי "הישוב זומרים גם כן שמר אוסישקין בין חוג ידיו ואיננו הדל מהראות בנאווה ובעונג על פעולות "הסולל", ומשחמש בהן בתור דוגמא-היה המאמחת

* אסור תורה יהיה החתום טמא לקוראים אם יכתבו לו עפ"י בחבת המערכת של דאר היום על כל צד שקראו או שמעו בעולמנו, חבר שימשש לו מטעמים לקוראים. — ע' ז ס' ת.

את מימתו הידועה אין לך דבר... וכו' וכו'.

* * *

כל מי שאומר שבני הארץ אינם עובדים, אינו מחנן לבני הארץ. בחגיגה של הנוכת בית דסים, "הסולל" השתתפו כל האנשים הבלתי טרודים, כגון הוד מעלתו הנציב העליון, המזכיר האזרחי, סיו אלפרד מונד, דר' ויצמן, ועוד. רק מהנחלת הארץ ומרמערכת שלה נחקבלה תשובה על הרזמנה לחגיגה, שעבודות שאינן סובלות דחוי מונעות בעד רמנהל והעורך לכבוד את הסולל בנוכחותם. אשרי העתון שככה לו. לו רק ידעו מנהלי "דאר היום" ועורכיו להתמיד בעבודתם כמו שעושים מנהלי "הארץ" ועורכיה, כי עתה לא היו כלל זקוקים לחגיגה מכוננת חדישות של דפוס מיוחד.

* * *

קוראי היק ים מוסיפים לכתב לי, ומתחיל אנכי לחשוש מן ימצא העורך שבין קהל קוראיו נמצאים הרבה אנשים שיכלו למלא את הפקידו של "עזמות". אבל מכיון שאני עצלן מטבעי, הנני שמח להשתמש במכתביהם של קוראי, ובאופן זה אחסך טעבודתי. הנני מוסר לכם קוראי היקרים את מכתבו של תלמיד בכתבו וכלשונו:

ירושלים, יום ט' שבט תרפ"א.

לכבוד הסופר הנכבד "עזמות", שלום!

בדואר-היום" גליון יום ראשון לשבוע זה, קראתי את בקשתו לקיראי "דאר היום" להמציא לו אי אלו עובדות ודברים שיוכלו לשמש לו חומר להשעורים— בהסתכלות אשר הוא נוחן כפעם בפעם לקהל קוראיו.

בקשר עם זה, הנני שמח מאד, שהנני יכול למלא מעט את בקשתו, בתתי לו עובדה, אשר בטח תמצא חן בעיניו, ויעשה הימנה מטעמים לקוראיו.

אני הנני לומד בשעורי-ערב למסחר". הדר' קבק הוא מורנו לעברית". בשבוע שעבר קרה מקרה יפה: באמצע השעור העברי, פנה אלינו פתאום, מבלי כל סבה-גורמת קודמת, המורה, הדר' קבק, בשאלה: איזה עתון אחס קוראים? תלמידים! וכאשר כלנו, התלמידים, השיבנו לו פה אחד: "את דאר-היום" אנו קוראים, העמיד מורנו פנים זועפים, והתחיל להטיף לנו מוסר:

"עכשיו— הוא אומר— אני מכין כבר את הסכה של אי-התקרבותכם במסגרת "וכספרות" של רעברית, מכיון שאחס קוראים את אותו

עתון הידוע במספרותו הלקויה ובמסגרתו השוקיית צעירים כמזכר, אם אחס רוצים באמת להתקדם בידיעת שפתנו, עליכם לקרא באופן קבוע ובשיש-לב, עתון הגון כהארץ למשל, שמשתתפים בו טובי הסופרים של הספרות רעברית— והמשוך את שעוריו הלאה.

ואנכי מצדי רוצה להעיר, כי עד עכשיו חשבתי שעורכי "דאר היום" בטח השתלמו כבר באיזה "בית ספר למסחר" או לכה"פ ב"שעורי ערב למסחר" בחורת הפרסום והתעמולה המסחרית— והא ראה שיצרו אף חברת הסולל" להוצאת ולפרסום— ולבסוף אני רואה שהדר' קבק שעודנו לומד בשעורי ערב למסחר" כבר מתחרה בס ועולה כבר עליהם בחורה זו.

ומסתפינא אני מאד שאם כל "טובי הסופרים" של הארץ יתחילו לבקר מוסדות כאלה, מי יודע מה יהיה גורל חברת הסולל... ישימו נא זאת, עורכי "דאר היום" אל לבם.

בכל כבוד, ת ל מ י ד

* * *

למסתכל מבעד למסות, נחנה חגיגה "הסולל" אתגול, המר רב להרהורים ומחשבות. רק בירושלם יכלו לראות דר בכפיפה אחת קהל

כל כך מגוון ראשי כנסיות הדת, בתלבשתיהם השונות, קונסולים, ראשי בנקים, עורכי-עתונים ערבים וכו' וכו'. נדחק בפנה בין שאר נושאי-הכלים נמצא גם עבדכם העניו הח"מ. מענין מאד היה לראות שהרכבה ממחנגי הציונות והיהודים הבינו שצריכים להענות לחזמנת "הסולל", ואפילו סופרים ערבים הידועים במלחמתם בנו, התנהגו כג'ג'שלמנים, ויבואו לחגיגה רק מקומי של ראש ועד הצירים" נעדרה חשבתי שאולי הראו מנהלי "הסולל" את קטנותם, בואת שלא הבינו שצריך להזמין אותם לחגיגה, אבל הם הראו לי מכתב כתוב בנמים ובקצב, שבו הם מבקשים את ראש ועד הצירים" להיות נוכח בחגיגה של בית הדפוס החדש (שזוא צעד חשוב לקראת התפזחות התעשיה העברית בארצנו), אבל האדון המנומס והמדינאי, שעסקי ועד הצירים" ועניניו מסורים בידו, הראה את כל גדל נשמתו בואת שלא ענה אפילו במכתב הרזנצלות Pro forma, ואנשי "הסולל" המסכנים היו אכלים וחפויי-ראש. מה בצע אם הנציב והגברת סמואל, סיר אלפרד מונד ובחן, דר' ויצמן ועוד מאות אורחים נכבדים אחרים, כבדו את החגיגה? מה בצע אם הצליחה החגיגה הזאת, בצניעותה, בטוב טעמה? — מה כל זה

לעומת העוגדה הסדכאית: "איש הברזל", לא נתן מזון— אישיותו העדינה והאסתטיסית לא פארה את אולם האנורחים... ומסקור בטוח נודע לי, וראו: אני משיביעכם, ישאר זה כוד כמזם אתכם, שמיד אחרי החגיגה, אחרי שמונן "הסולל" נשאר ריק מטעמים, כמו ש"יער הרצל" ריק מעצים, התכנסו חברי "הסולל" לאספה חשאית וחליטו לסגר מיד את בית הדפוס, לחדל מלהדפיס כל ספר וכל עתון, מפני שכבוד הדיבר בעיניהם: אי-אפשר יהיה להם להמשיך בעבודה מכיון שמר אוסישקין ססך מלהראות להם את האהדת החמה, שהראה להם עד היום...

ושואל אני אתכם, רבותי: האין זה עון פלילי? הנה ככה יחרב מסחר חשוב ובעל עתיד מזהיר, מפני שראש ועד הצירים" אמר למנהליו: "ג'י הפורסיכים"! (בעברית: לא הכרתים!)

עזמות

